

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/198/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216754
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216754.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej PhD., JUDr. Jarmily Pogramovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova ul. č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, zastúpená advokátom a konateľom Doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., proti odporkyňi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti I. rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 15C/86/2013-35 zo dňa 06. mája 2014 a o odvolaní navrhovateľa proti II. uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 15C/86/2013-58 zo dňa 27. januára 2015, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

I. Navrhovateľ (žalobca) sa návrhom (žalobou) zo dňa 28.09.2012 domáhal, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by bol odporca (žalovaný) zaviazaný zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 125,-Eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 396,-Eur a náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj návrh právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z. - v znení do 31.5.2010, do 31.5.2011, po 1.6.2011) a zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a skutkovo návrh odôvodnil tým, že exekučný súd - Okresný súd Levice v exekučnom konaní vedenom na základe jeho návrhu na vykonanie exekúcie proti povinnému -V. H., registrovaný u súdneho exekútora pod sp. zn. EX 8935/2008 rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 16.02.2009, konanie začalo dňa 09.06.2010, teda po uplynutí zákonom stanovenej doby (s omeškaním viac ako 235 dní) a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Ďalej odôvodnil svoj návrh tým, že navrhovateľ vyvinul enormné úsilie, aby docielil vecný posun v exekučnom konaní a primel porušovateľa k vydaniu rozhodnutia. Opísaný postup exekučného súdu hodnotí ako nesprávny a v rozpore so zákonom, konkrétne s ustanovením § 44 ods.2 Exekučného poriadku. V predmetnom prípade neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal. Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu vznikla

navrhovateľovi majetková škoda v celkovej výške 125 Eur, predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Vynaložil v tomto období náklady na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému v sume 70,-Eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,-Eur, v sume 15,-Eur na administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu exekučného konania na súde. Výška tejto škody je stanovená na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov a to z dôvodu, že presnú škodu by bolo možné vyčísliť len s nepomernými ťažkosťami. Ďalej si uplatnil primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výpočet uskutočnil alikvótnym pomerom 55 Eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu /na základe aplikácie doktríny ústavného súdu pokiaľ ide o zbytočné prieťahy 660 Eur za rok :12 mesiacov v roku = 55 Eur/. Mal za to, že samotné konštatovanie porušenia jeho práva na súdnu ochranu nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu mu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorý je dôsledkom nesústrednej činnosti takej intenzity, ktorá mala za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu jeho majetkových práv. Nesprávnym úradným postupom boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľa, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a taktiež došlo k vyvolaniu nasledovných rizík : -neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k zániku povinného, -k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, - k insolvencii povinného a najmä, že navrhovateľ mohol vďaka skorému rozhodnutiu exekučného súdu v zákonnej lehote včas, efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zabezpečeniu vymožitelnosti jeho pohľadávky a príslušenstva, pretože by vedel, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá a je potrebné uskutočniť náhradu exekučného titulu.

Ďalším dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy je, že neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, vyvolala u navrhovateľa, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u jej majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty, nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti, zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít navrhovateľa, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane navrhovateľa, ale aj na strane jeho majiteľov. Nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy navrhovateľa a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Je nutné deklarovat' porušenie jeho práva na rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranom čase, na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, deklarovat' porušenie princípov právneho štátu nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, konkrétne princípu legality a princípu ochrany legitímnych očakávaní, princípu ochrany dôvery v právo a princípu právnej istoty a nahradiť mu požadovanú nemajetkovú ujmu a majetkovú škodu, ktorá mu bola spôsobená v priamej príčinnej súvislosti s porušením označených práv a princípov právneho štátu. Uviedol, že si uplatňuje nemajetkovú ujmu za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky. Medzitýmnym rozsudkom žiadal určiť žalovanú zodpovednou za škodu, ktorá vznikla nesprávnym úradným postupom súdu, nerozhodnutím o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnom konaní v zákonom stanovenej lehote.

Odporkyňa navrhla návrh ako nedôvodný zamietnuť.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa po prejednaní veci na pojednávaní návrh navrhovateľa zamietol a o trovách účastníkov rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä obsahom spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 16Er/980/2008 a citované ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci § 4 ods.1 písm. a/ bod 1, § 3 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1 a 2 v znení účinnom do 1.1.2013, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3) a citované ustanovenia Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z. § 44 ods. 2 v znení účinnom do 1.6.2010) a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nebol dôvodne podaný. V konaní úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ustanovenie § 142 ods.1, § 151 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku /ďalej len OSP Zák. č. 99/1963Zb./ z dôvodu, že trovy konania nežiadal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 16Er/980/2008, že návrh na začatie exekúcie bol podaný da 20.09.2008, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola podaná na súde dňa 03.11.2008. Exekučný súd dňa 16.02.2009 udelil exekútorovi poverenia na vykonanie exekúcie. Uviedol, že navrhovateľ si v konaní uplatňoval náhradu škody podľa § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. dôvodiac tým, že exekučný súd svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej dobe, resp. nekonal bez zbytočných prieťahov. Súd prvého stupňa v danej právnej veci dospel k záveru, že nie je oprávnený skúmať, či v danej veci bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Súd ďalej dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané tvrdenie navrhovateľa, že došlo zo strany odporcu k nesprávnemu úradnému a v rámci hospodárnosti konania sa potom nezaoberal danosťou ostatných zákonných predpokladov uplatneného právneho nároku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. V dôvodoch svojho odvolania súdu prvého stupňa vyčítal to, že prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné, že súd vôbec nevysvetlil svoj názor o tom, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a má aplikovať platné právo, že predložil dôkaz o vzniku škody a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity, ktorým je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na navrhovateľa negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku v posudku určenej výške, že súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu rozhodnúť (v spise sa takýto návrh nenachádza!).

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 214 ods. 2 a § 156 ods. 1 a 3 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa (§ 212 ods. 1, prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 3) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť a súčasne v zmysle ustanovenia § 224 a § 142 ods. 1 OSP v odvolacom konaní úspešnej odporcyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať z dôvodu, že jej v konaní žiadne nevznikli.

V danej právnej veci odvolacie dôvody navrhovateľa uvádzané v odvolaní nekorešponujú plne s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie, navrhovateľ dostatočne nerozlišuje medzi jednotlivými rozhodnutiami súdov a je zrejmé, že ide o formulárove podané odvolanie bez ozajstnej snahy splniť si svoju povinnosť účastníka v kontradiktórnom spore. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu tak aj procesnoprávnu oblasť a pri rozhodovaní je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolanie, keď podaním odvolania odvolateľ svojím dispozičným úkonom fakticky vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti súdu, preto sa odvolací súd pri posudzovaní danej veci zaoberal len námietkami navrhovateľa z odvolania a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcim vydaním napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či prípadne došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výlučne oboznámením listín nachádzajúcich sa v spise, ako aj oboznámením exekučného spisu, ktorého dôkazu sa navrhovateľ dovoľával, keď inak za odňatie možnosti konať pred súdom možno považovať iba odňatie práv spôsobené procesnou činnosťou súdu, nie opomenutím alebo pasivitou účastníka, ktorý sa pojednávania nezúčastní z vlastného rozhodnutia, resp. z ospravedlniteľného dôvodu, čím si sám zmarí možnosť realizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia. Z tohto pohľadu súd prvého stupňa prejednal a rozhodol vec zákonným spôsobom, keď v súlade so zásadou kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných im Občianskym súdnym poriadkom.

Zákon č. 514/2003 Z. z. (nahradzujúci zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu) o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov nadobúdajúci účinnosť od 1.7.2004) je osobitným zákonom, ktorý v nadväznosti na Listinu základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. - článok 36 ods. 3 a 4), Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb. - článok 6 ods. 1) a Ústavu Slovenskej republiky (č. 460/1992 Zb. - článok 46 ods. 3) upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci, keď na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť súčasne splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona.

Základnou podmienkou je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobom v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou nevyhnutnou podmienkou je, aby medzi konaním vedúcim k vzniku škody a samotnou škodou bola daná priama príčinná súvislosť, pričom dôkazné bremeno na preukázanie splnenia zákonných podmienok znáša poškodený a v prípade ich preukázania sa štát svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Zákon rozlišuje dva základné okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9), keď je samostatne upravená zodpovednosť zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7) a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v ustanovení § 9 ods. 1 zákona výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Pri nedostatku zákonnej explicitnej definície vo všeobecnosti možno za takýto postup považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania, keď v zmysle zákona za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom orgánu verejnej moci priamo súvisiacim s výkonom právomoci orgánu verejnej moci a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik zodpovednosti škody, čo vyžaduje starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí pre objasnenie príčin, ktoré k určitému výsledku viedli, keď nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu (priamej) príčiny a následku.

Podstata sporu účastníkov spočívala v tom, či pre rozhodnutie súdu o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie platila pätnásťdňová lehota, či postup exekučného súdu vykazoval znaky zbytočných prietahov a či navrhovateľovi vznikla z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu škoda a nemajetková ujma tak, že bola v príčinnej súvislosti s konaním exekučného súdu.

Vychádzajúc z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (účinného v čase začatia exekúcie) mal odvolací súd za to, že lehota 15 dní od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd sa vzťahovala len na prípady vydania poverenia na vykonanie exekúcie, pri nezistení rozporu tak, ako to je uvedené v druhej vete tohto ustanovenia. Úmyslom zákonodarcu bolo zefektívniť exekučné konanie v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu, a preto z prejavu vôle normotvorcu obsiahnutom vo vetách 2 a 3 uvedeného ustanovenia rozlišoval prípady „ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia“ (veta druhá) a prípad „ak súd zistí rozpor žiadosti“ (veta tretia). Pokiaľ by mal zákonodarcu úmysel, aby pätnásťdňová lehota exekučného súdu sa vzťahovala i na rozhodnutie, ktorým žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietne, bol by to upravil explicitne uložením (exekučnému súdu) povinnosti rozhodnúť v oboch prípadoch v lehote 15 dní, bez toho, že by rozlišoval jednotlivé zistenia exekučného súdu. Vydanie poverenia je osobitná skrátená forma rozhodnutia exekučného súdu, zamietnutie žiadosti je riadnym rozhodnutím exekučného súdu vyžadujúcim náležitú odôvodnenie zistených rozporov s dôsledkom pre nevydanie poverenia.

V danej právnej veci bolo preukázané, že v konaní exekučného súdu v posudzovanom exekučnom konaní sa jedná o nesprávny úradný postup potiaľ, pokiaľ exekučný súd vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie až dňa 16.02.2009, pričom exekučné konanie začalo dňa 20.09.2008, žiadosť o udelenie poverenia bola podaná na exekučnom súde dňa 03.11.2008, teda exekučný súd rozhodol - udelil poverenie na vykonanie exekúcie - po uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty, s omeškaním necelé štyri mesiace, pričom v danom exekučnom konaní znenie § 44 ods.2 Exekučného poriadku jednoznačne určovalo pre prípady udelenia poverenia zákonnú lehotu 15 dní. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že navrhovateľ v danej právnej veci nepreukázal ostane dva zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona a to vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a nepreukázal, že medzi konaním vedúcim k vzniku škody a samotnou škodou bola daná priama príčinná súvislosť, keďže dôkazné bremeno na preukázanie splnenia zákonných podmienok znáša poškodený. V danom prípade si teda navrhovateľ svoju dôkaznú povinnosť nesplnil a nepreukázal splnenie týchto ostatných dvoch zákonných predpokladov. Tvrdenia navrhovateľa o vzniku škody vo výške 125 eur predstavujúce náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím exekučného súdu o tejto žiadosti, odvolací súd považuje za účelové s poukazom na predmet činnosti navrhovateľa, za nepreukázané tvrdenia navrhovateľa, pričom exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, v ktorom sa rozhodoval spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Za daného skutkového stavu potom nie je daná príčinná súvislosť medzi konaním exekučného súdu a navrhovateľom tvrdenou škodou. Navrhovateľ taktiež v konaní nepreukázal svoje tvrdenie o vzniku nemajetkovej ujmy na strane navrhovateľa z dôvodov ním uvedených.

Vychádzajúc z uvedeného potom odvolací súd následne posudzoval, či konanie exekučného súdu, nevykazovalo navrhovateľom tvrdené zbytočné prietahy, resp. či jeho postup treba považovať za nesprávny úradný postup (práve) pre nevydanie rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote. Pri rozhodovaní o tom, či vo veci došlo k prietahom v konaní sa zohľadňujú tri kritériá, ktorými sú: 1. právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, 2. správanie účastníka konania, 3. spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v článku 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02). Ustanovenie § 9 zákona treba na vec aplikovať v takom znení, v akom platil v čase namietaného nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, z čoho potom vyplýva, že postup exekučného súdu bolo nevyhnutné posúdiť aj z hľadiska „zbytočných prietahov“ a to súdom samostatne. Posúdenie zbytočných prietahov nie je (ale) možné bez prihliadania na všetky okolnosti veci, teda nemožno neprihliadať na tisícky obdobných vecí (podávaných navrhovateľom na postup exekučného súdu) i vzhľadom k jeho možnostiam.

Rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia vydané v čase vyššie uvedenom, nemožno hodnotiť ako zbytočné prietahy (so stavom právnej neistoty navrhovateľa a s dôsledkom vzniku škody), s prihliadnutím na všetky vyššie súdom prvého stupňa uvedené okolnosti danej veci a nemožno neprihliadnuť na tisícky obdobných vecí /podávaných navrhovateľom na postup exekučnému súdu/, i vzhľadom k jeho možnostiam. Teda pokiaľ exekučný súd vydal rozhodnutie a zamietol žiadosť o udelenie poverenia v danej exekučnej veci v čase vyššie uvedenom, odvolací súd mal za to, že bez ďalšieho sa nejedná o také konanie exekučného súdu, ktoré by sa dalo kvalifikovať ako zbytočné prietahy vedúce k navrhovateľom tvrdeným (nepreukázaným) následkom, i s prihliadnutím na činnosť exekučného súdu, ktorá predchádzala vydaniu rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Neboli preukázané ani ďalšie dva zákonné predpoklady uplatneného právneho nároku a to vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a priama príčinná súvislosť medzi konaním exekučného súdu a samotnou škodou, resp. nemajetkovou ujmovou na preukázanie ktorých predpokladov zaťažuje dôkazné bremeno navrhovateľa. V danom prípade si navrhovateľ svoju dôkaznú povinnosť nesplnil a nepreukázal splnenie týchto zákonných predpokladov.

Teda navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, teda k naplneniu základného predpokladu pre prípadnú zodpovednosť odporcu, preto nebolo potrebné sa zaoberať škodou a príčinnou súvislosťou.

Vychádzajúc z uvedeného mal potom odvolací súd za to, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci vecne správne, keď návrh navrhovateľa plne zamietol. Odvolací súd tiež vychádzal z toho, že navrhovateľ podal návrh na predbežné prerokovanie svojich nárokov a že 6-mesačná lehota na ich prerokovanie v čase rozhodovania súdu už uplynula, že je neprípustná všeobecná paušalizácia uplatňovaných nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, keď oba nároky je potrebné v konaní jednoznačne preukázať (nie je možné ich len predpokladať) v konaní vykonaným dokazovaním, že rozhodovaciu činnosť súdov tvoriacich podstatu súdnictva nemožno hodnotiť ako nesprávny úradný postup, že vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný a neprerušovaný (a nestačí, ak je iba sprostredkovaný, teda k zmenšeniu majetku by muselo prísť priamo a len týmto postupom), že znalecký posudok slúži len na preskúmavanie správnosti preukázaných tvrdení účastníkov konania, že navrhovateľ nevyprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce ním uvádzanú škodu a nemajetkovú ujmu, že doplnenie dokazovania vo veci by bolo nehospodárne a že vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nezistil.

II. Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi (povinnosť), aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil (v kolkoch na rube tohto tlačiva, alebo príkazom na úhradu na označený účet) súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 20,-Eur podľa položky č. 7 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, pričom uviedol, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať.

Uvedené uznesenie, ktoré bolo navrhovateľovi prostredníctvom jeho zástupcu spolu s príkazom na úhradu doručené dňa 13.10.2014, napadol navrhovateľ (prostredníctvom svojho právneho zástupcu) včas podaným odvolaním, domáhajúc sa jeho zrušenia bez náhrady v celom rozsahu. Súdu prvého stupňa vyčítal to, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie, teda neobsahuje žiadne dôvody, skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu a tieto môže len hádať. Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a podobne, ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobníka súdnych poplatkov) sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007). V prílohe zákona nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť ani za podanie dovolania a teda mu bola uložená poplatková povinnosť v rozpore so zákonom v prípade, kde ju nemal. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na článok 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Navyše podľa ustanovenia § 18 ca, zákona o súdnych poplatkoch z úkonoch navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 1.10.2012 a teda konanie sa začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny stav platný do 30.9.2012.

Vyjadrenie k podanému odvolaniu podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP - Občianskeho súdneho poriadku - zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov) postupom podľa § 214 ods. 2 OSP a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa (prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 1 a 3 OSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

V danej veci navrhovateľ podal návrh - žalobu dňa 27.9.2012, súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 18.07.2014, ktorý rozsudok odvolaním zo dňa 28.08.2014 napadol len navrhovateľ. Súd prvého stupňa následne napadnutým uznesením rozhodol o poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podané odvolanie.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, súdne poplatky (ďalej len poplatky) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Oslobodenie od poplatku upravuje § 4 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý v ods. 1 písm. k/ v znení zákona do 30.9.2012 upravoval (vecné) oslobodenie od poplatku vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré ustanovenie (§ 4 ods. 1 písm. k/) bolo zrušené od 1.10.2012 - od prijatia zákona č. 286/2012 Z. z. (novelizácie zákona o súdnych poplatkoch účinné od 1.10.2012).

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v Sadzobníku (§ 6 ods. 2).

Podľa ustanovenia § 18 ca zákona o súdnych poplatkoch (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. októbra 2012), z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov, časť I. Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka (číslo) 7a znie: zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20,-Eur.

Uvedená položka 7a bola do zákona vložená od 1.10.2012 (novelou - zákonom č. 286/2012) a až do súčasnosti menená nebola. V dôvodovej správe k zákonu č. 286/2012 sa uvádza: „sprešňuje sa ustanovenie o osobnom a vecnom oslobodení od súdnych poplatkov a upravuje sa spoplatnenie konaní o preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy. Navrhuje sa vyňatie konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom z rozsahu vecného oslobodenia.“

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a zmyslu a účelu zákonných zmien od 1.10.2012 mal odvolací súd za to, že v prípade súdneho poplatku zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa jedná o súdny poplatok vyberaný v občianskom súdnom konaní za konanie súdu (nie teda za úkon súdu), že súdny poplatok - jeho výška je daná pevnou sumou (podľa sadzobníka) a že v prípadoch vecného oslobodenia v konaniach o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom s účinnosťou od 1. októbra 2012 došlo k zrušeniu vecného oslobodenia takýchto konaní od súdneho poplatku, v dôsledku čoho v zmysle prechodného ustanovenia - § 18ca síce podaná žaloba podaná dňa 28.9.2012 nepodliehala súdnemu poplatku za návrh, avšak predmetné odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie začaté) v čase, keď už došlo k zrušeniu vecného oslobodenia od súdneho poplatku a teda podaním odvolania navrhovateľovi vznikla poplatková povinnosť podľa platného znenia zákona (v čase začatia odvolacieho konania).

Odvolací súd nesúhlasí s námietkou odvolateľa o neodôvodnení napadnutého rozhodnutia, nakoľko toto považoval odvolací súd náležite za odôvodnené, keďže z neho vyplýva to, za čo bola navrhovateľovi poplatková povinnosť vyrubená, v akej výške, v zmysle akého ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch (a jeho prílohy - sadzobníka).

Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.